

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Apare odată pe săptămână sub direcția și în editura „SOLIDARITĂȚII” asociația Institutelor financiare române
Redacția și administrația, Cluj, Piața Unirii No. 8.

Membrii asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Hunedoara), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Aurora (Năsăud) Avrigeana, Bănățana, Banca Agrară, Soc. An. privilegiată Cluj, Banca Centrală pt. Industrie și comerț Cluj, Banca Poporată (Caansebeșe, Banca Poporală (Dej), Banca Poporală (Arpașul-inf.), Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșșana, Brădetul, Buciumana, Crassa di păstrarea (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codru (Buteni) Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (Gherla), Cordiana, Coroana (Cluj), Corvineana, Creditul, Creditul Bănățean (Lugoj), Crișan Cugierenu, Decebal, Detunata, Doina, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria Goront-Aiud, Garanițerul Bănățan (Mehadia), Insoțirea de credit (Veștem), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Alba-Iulia), Isvorul (Sebeșul inf.) Isvorul (Sângiorgiu), Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Orașițana, Orientul, Patria, Pietra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de Impr. și păstrare (Ilva-mare), Rțureana (Cap.-Mănăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebe-ana (Caransebes), Secășana, Selăgeana, Silvania, Someșana, Speranța (Hosman), Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Tărnăveana, Timișana, Țibleşana, Untrea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul (Tășnad) Zărândeana, Zlăgnea, Zorile (Banca Invățătorilor).

ABONAMENTUL

PE 1 AN LEI 200. — PE 1/2 AN LEI 100.

NUMĂRUL 4. — LEI.

Director VASILE VLAICU

TAXA PENTRU INSERTIUNI:

De fie-care cm 3 Lei.

Bilanțurile după tarif special.

CUPRINSUL:

Impozitele băncilor. Cifra afacerilor.

Informațiuni generale.

Bilanțuri: „Surul” din Racovița. „Strugurul” din Pianul-de-sus. „Dacia” din Orăștie. „Chiorana” din Șomcuta-Mare.

Impozitele băncilor

— Cifra afacerilor —

Stabilirea impozitului de 1% pe cifra de afaceri, datorite pe anul 1925, asupra băncilor și instituțiilor de credit.

Plata impozitului de 1% pe cifra de afaceri a băncilor pentru 1925, s'a făcut în cursul aceluși an pe baza bilanțului din anul 1924, cu titlul de provizorat până la încheierea bilanțului pentru anul 1925, când se stabilește definitiv impozitul cuvenit, urmând ca diferența să fie egalizată în plus sau minus.

În acest scop băncile, după aprobarea bilanțului de către adunarea generală, sunt datoare să înainteze Administrației financiare, cărei aparțin, un exemplar de pe bilanțul încheiat la finele anului 1925, însoțit de un tablou, în care se va arăta specificat pe luni — lună de lună — impozitul de 1% plătit în cursul anului 1925, făcând totodată calculul impozitului, ce se cuvine a fi stabilit în mod definitiv.

Suntem informați, că organele Administrațiilor financiare, la stabilirea beneficiului impozabil, procedează în diferite moduri. Pentruca fiecare bancă să-și poată apăra interesele juste, așa credem, că facem bun serviciu, comunicându-le instrucțiunile relative la această chestiune. Avem două feluri de bănci și instituțiuni de credit:

a) unele, cari fac numai operațiuni de bancă, propriu zise

b) altele, cari fac atât operațiuni de bancă cât și vânzări de mărfuri.

Ordonanța Ministerului de finanțe cu Nrul: 148785/1921, care e încă în vigoare, dispune, că plata

impozitului de 1% pe cifra de afaceri de către bănci și instituțiuni de credit pentru operațiunile bancare, se va face — potrivit Art. 32. din legea impozitului pe lux — aplicând cota impozitului asupra cifrei afacerilor, care consistă în totalul dobânzilor, sconturilor și câștigurilor sub orice nume dobândite din operațiuni bancare, accentuând, că impozitul se va socoti numai asupra soldurilor creditoare.

Ordonanța Ministerului de Finanțe cu Nrul: 165408/1921. dispune că, impozitul de 1% pe cifra afacerilor societăților de asigurare va fi aplicat asupra beneficiului brut, care este format din beneficiul net, plus cheltuelile generale.

Potrivit acestor instrucțiuni impozitul de 1% se va socoti asupra beneficiului, provenind din operațiunile bancare, în care beneficiu nu intră venitul imobilelor (realităților), nu intră mai departe dobânzile ce le plătesc băncile depunătorilor pentru depunerile spre fructificare și dobânzile de reescont, întrucât acestea, fiind cuprinse în conturile debitoare, la alegerea soldurilor creditoare trebuiesc scăzute și astfel rezultă beneficiul brut, bazi impozitului de 1% pe cifra afacerilor.

Adecă beneficiul brut, care servește ca bază la calculul impozitului se formează din beneficiul (profitul) net, arătat în bilanț, plus cheltuelile generale de administrare necesare la obținerea beneficiului, remarcând, că dobânzile pasive nu pot fi considerate ca cheltueli de administrare, cari dobânzi unele bănci minoritare din Transilvania nici nu le arată în bilanț.

În sensul acesta a decis Ministerul Finanțelor cu ordinul Nr. 134129 din 25 Maiu 1925, prin care a dat instrucțiuni Administrației din Oradea-Mare, dispunând, că dobânzile plătite depunătorilor și pentru reescontarea portofolului se vor scădea din beneficiul brut.

Băncile și instituțiunile de credit, cari fac atât operațiuni de bancă, cât și vânzări de mărfuri, bunuri alimentare etc. — potrivit ordonanței Ministerului de Finanțe Nrul: 148785/1921 și Art. 32 al. ultim din legea impozitului pe lux — vor plăti pentru beneficiul

rezultat din operațiunile bancare impozitul de 10% cifra afacerilor, ce se va calcula în condițiunile arătate mai sus, iar pentru vânzarea de mărfuri impozitul de 10% se va calcula asupra sumelor încasate în mod efectiv din vânzarea mărfurilor, din care nu se poate face nici o scădere de dobânzi sau cheltueli. Adică cifra afacerilor consistă din prețul real de vânzare, în care preț se cuprinde și orice cheltueli aferente vânzării cu titlu de comisioane, curtaje etc.

Sucursalele băncilor, în cazul, că fac numai operațiuni de bancă, acestea fiind centralizate în bilanțul întocmit la sediul principal, impozitul pe cifra de afaceri pentru operațiile făcute de sucursale se va plăti la sediul principal după normele de mai sus.

Plata impozitului pe cifra de afaceri pentru vânzările de mărfuri, făcute de sucursalele băncilor, se va face la sediul secundar al societății, adică în locul unde funcționează sucursala și nu la sediul principal.

În cazul, că organele Administrației financiare nu ar stabili impozitul de 10% conform dispozițiilor de mai sus, banca e în drept a face contestație contra hotărârii potrivit Art. 117 din legea contribuțiilor directe și Art. 34 din legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice.

Contestația trebuie făcută în termen de 10 zile dela data înmânării hotărârii, care se va judeca de administrația financiară, cu drept de apel la tribunal.

Informațiuni generale.

— Prin Institutul Economic Românesc —

Situația economică actuală în Europa Centrală

Nici o țară din lume n'a suferit din pricina războiului modificări economice, sociale și politice așa de radicale ca vechea monarhie austro-ungară. Dezorientarea spiritelor n'a putut fi înlăturată decât prin intervenția Societății Națiunilor, care a adus reale ajutoare statelor ieșite din vechea împărăție. În rezumatul ce urmează se va vedea pe scurt, că atât Viena, cât și Budapesta și Praga și-au regăsit echilibrul economic, care pare acum cât se poate de solid.

În Austria, consolidarea, care a urmat crizei din 1924, progresează într-o atmosferă calmă și prielnică. Totuși deoarece problema comerțului exterior nu și-a găsit încă o soluție rațională, industria suferă criza se prelungește și șomajul nu descrește deloc. Sistemul ultra-protecționist, care e acum adoptat aproape în toată lumea, nu e deloc prielnic pentru dezvoltarea industriei. De aceea guvernul austriac a încheiat tratative cu Polonia și cu Ungaria pentru încheierea unor tratate comerciale. Pe de altă parte în ultimul timp s'a încercat să se obțină în Germania și în Elveția tarife vamale mai reduse pentru produsele austriace.

Producția cărbunilor manifestă o tendință spre creștere, totuși ea nu folosește decât nevoilor interne. În primele două luni ale anului 1924 s'au produs 2.069.000 tone de *hulă brună*, iar în perioada corespunzătoare a anului 1925 producția a crescut simțitor, ajungând la 2.248.000 tone. Dar tocmai pentru că produsul minelor este utilizat complet în țară și nu mai are nevoie de debușuri externe, situația Austriei din acest punct de vedere este mult mai bună decât

a Poloniei și a Ceho-Slovaciei, care producând cantități superioare consumului intern, găsesc, cu greu debușuri externe.

Industria metalurgică progresează treptat. Producția fierului a crescut, dela 252.700 tone în primele trei trimestre ale anului 1924, la 290.700 tone în aceeași perioadă a anului 1925. În Cehoslovacia și Ungaria industriile metalurgice merg cât se poate de bine: *Rima-Murany* din Ungaria a inaugurat de curând cel de al treilea *haut-fourneau*.

Conferința Statelor succesoare care s'a ținut la Praga în Noembrie 1925 n'a putut cum eră și firesc să rezolve toate problemele delicate și complexe pe care le ridică repartitia datorilor publice ale fostei monarhii austro-ungare. Totuși s'a ajuns la crearea *Cassei comune la Paris*, care va avea rolul să perceapă dela statele succesoare sumele convenite în contul datorilor publice, de care am vorbit mai sus.

Dela introducerea șilingului în Austria, târgul de deize este cât se poate de calm la Viena. În timp ce *francul francez* a pierdut aci 10% din valoarea sa în ultimele luni, *lira italiană* se menține cât se poate de fermă, mai ales după încheerea în condițiuni așa de favorabile a convențiunii dintre Statele-Unite și Italia pentru plata datorilor de războiu.

Zlotul polonez a trecut fără îndoială printr'o criză extraordinară, pierzând la un moment dat 60% din valoarea sa în aur. Intervenții americane și engleze au salvat Polonia de un nou dezastru monetar dar cu prețul pierderii independenței economice. Exportarea marelui excendent al producției cerealelor va aduce însă în curând o îmbunătățire simțitoare a schimbului polonez.

Cehoslovacia merge cu pași siguri spre definitivă stabilizare monetară. Acum de curând a înlocuit oficiul bancar al Ministerului de finanțe cu o organizație absolut independentă. Banca Națională Cehoslovacă; această bancă, având un capital de 12 milioane dolari-aur, împărțit în 120.000 acțiuni de câte 100 dolari fiecare, are privilegiul exclusiv de a emite bilete de bancă, pe o perioadă de 15 ani. Statul a subscris 40.000 de acțiuni; celelalte 80.000 acțiuni au fost acoperite în câteva zile printr'o subscripție publică, ceiaa a constituit un mare succes.

La Revue des Valeurs Etrangères, Paris, anul V, No, 196 și anul VI, No, 198.

Posibilitățile de export ale agriculturii polone.

Polonia este o țară eminentemente agricolă, acceptând Silezia, care este o regiune exclusiv industrială. Populația rurală numără în diferitele provincii între 32 și 78 locuitori pe km.², adică mai mult decât în orice altă țară din Europa. Climatul și solul Poloniei sunt dinire cele mai favorabile pentru agricultură.

Teritoriul Poloniei — în afară de Silezia — are mai bine de 36 milioane hectare, și e împărțit precum urmează; 48% pământuri arabile; 23% păduri; 15% pășuni. Înainte de războiu cea mai mare parte dintre pământurile arabile era plantată cu secară, care ocupa 28%; apoi venea ovăzul, cu 16%, și în urmă grâul și orzul (fie care câte 7,6%).

Cultura cartofilor reprezintă o ramură foarte însemnată a agriculturii; ea reprezintă, înainte de războiu, 13,6% din terenurile arabile. Toate aceste culturi amintite până acum ocupau în total 72,5% din terenurile cultivate. Restul pământurilor arabile erau

consacrate culturii sfecei de zahăr, a plantelor leguminoase, oleaginoase, a trifoiului și a plantelor de pășune.

Între producătorii agricoli ai lumii, Polonia are un loc foarte onorabil, ocupând al doilea loc în cultivarea secarei, a cartofilor și în creșterea cailor și a porcilor; locul al treilea îl ocupă în creșterea bovinelor, și al patrulea în producția orzului și a ovăzului. Abstracție făcând de anul 1924, în care recolta a fost extrem de slabă, producția agricolă medie a Poloniei ar fi cam aceasta: secara 5.962.400 tone; grâul 1.353.600; orzul 1.655.500 și cartofii 26.494.200 tone. Polonia are aprox. 3.500.000 cai, 8.200.000 bovine; 3.500.000 oi și 5.500.000 de porci.

Agricultorii poloni au adoptat cele mai bune calități ale grâului din Europa occidentală, precum și cele mai bune rase de animale domestice — ceiace le permite să joace rolul de reproducători de animale pentru Europa orientală și orientală-nordică.

Producția polonă de grâu este suficientă pentru nevoile interne ale țării, și începând din anii 1921—1922 Polonia poate exporta însemnate cantități. Atunci când această producție va redeveni ceiace era înainte de războiu, Polonia va putea exporta anual ca: 600.000 tone de grâu, prin urmare mai mult chiar decât secara și orzul exportate înainte de războiu în cantități foarte mari în Anglia, Belgia și Germania. Pe de altă parte, climatul și solul țării fiind foarte prielnice pentru cultivarea grâului de semănță, sunt foarte probabilitățile, că Polonia va ajunge în curând unul din principalii exportatori de semințe de grâu pentru Europa orientală și pentru țările baltice.

În domeniul creșterii și producției animale, Polonia era înainte de războiu un exportator foarte însemnat; ea exportă aprox.: 80.000 cai, 150.000 bovine, 1.900.000 porci, 70.000 tone de ouă, 4.500.000 păsări mici de casă, vii. De altfel creșterea bovinelor se face în Polonia mai ales în vederea producției de lapte, care se ridică la 4.500 milioane de kgr. Exportul porcilor se îndreaptă mai cu seamă în Germania și în Cehoslovacia; exportul produselor din carne de porc (carnățarie, șuncă, etc.) se face în Franța, Austria, Germania și Anglia.

Polonia exportă deasemenea mari cantități de ouă; în 1923 acest export a ajuns la 9400 tone și în timpul cel mai scurt va putea ajunge cifra exportului dinainte de războiu, adică 70.000 de tone. Excedentul de cartofi slujește tot la export; acest excedent se ridică la 1.800.000 de tone, și va putea fi exportat în Franța, Danemarca, Olanda și Elveția, iar mai târziu și în Europa orientală, mai ales pentru consumație și pentru plantație. Cartofii buni pentru scopuri industriale sunt absorbiți în cea mai mare parte de industria polonă.

Dintre plantele industriale trebuie amintit în primul rând hameiul, care era exportat înainte de războiu în Cehoslovacia și în Germania, care la rândul ei îl reexportă ca pe un produs propriu. După războiu exportul hameiului se ridică la ca. 1.000 de tone. Pe lângă hamei Polonia mai exportă și răchită — în 1922, 105.000 tone, iar în 1923 numai 56.000 tone.

Polonia mai exportă apoi semințele de plante de nutreț și în primul rând semințe de trifoiu. Supraproducția acestor semințe este de 50.000 de tone, dintre cari exportul trifoiului trece de 1.000 de tone.

Ele sunt exportate în Anglia, în Suedia, în Olanda, în Danemarca, în Germania și în Rusia. În afară de trifoiu, trebuie amintit exportul semințelor de sfeclă de zahăr, aprox. 350 tone.

Prețurile produselor agricole din Polonia sunt în genere mai avantajoase decât în alte țări, din pricină că prețul producției e mai redus decât în străinătate, și acest lucru va putea influența în viitor în bine dezvoltarea exportului agricol polon. Până la mijlocul anului 1924 exportul era însă mult mai împiedecat de diferite reglementări. Prin legea dela 1 August 1924, se ia guvernului polon dreptul de a prohibi exportul produselor agricole; reglementarea exportului acestor produse nu se mai poate efectua decât exclusiv cu ajutorul taxelor vamale de export.

(*L'exportateur — Importateur Belge; anul VII, No. 326 Bruxelles.*)

Producția agricolă a Ungariei după tratatul dela Trianon.

Ca și toate celelalte state, cari au trecut prin marele războiu, Ungaria a avut și ea de suferit și în consențință producția agricolă s'a micșorat simțitor. Dar nu numai războiul, prin lipsa brațelor de lucru și a creditelor nececare, a contribuit la micșorarea producției agricole a Ungariei. După încetarea ostilităților, o parte din Ungaria estică și sudică a fost timp de un an ocupată de trupele române și sârbe, iar încheierea actului de pace dela Trianon, prin reducerea teritoriului Ungariei — dar 49,1 milioane de jugăre cadastrale, la 16,2 milioane — agravă și mai mult situația.

Pierderile teritoriale schimbară în acelaș timp cu desăvârșire vechea repartitie a teritoriului țării între diferitele ramuri de activitate. Înainte de războiu, suprafața terenurilor arabile din Ungaria (22,6 milioane jugăre cadastrale) era aproape egală cu aceea a pășunilor, livezilor și pădurilor (22,9 milioane jugăre cadastrale), reprezentând respectiv 46 și 47% din teritoriul țării. Astăzi această, această proporție e total schimbată; suprafața terenurilor arabile (9,7 milioane jugăre cadastrale) reprezentând 60,2% din suprafața totală a țării, este de două ori mai mare decât cea a pășunelor, livezilor și pășunelor (4,8 milioane jugăre cadastrale) care nu reprezintă decât 29,9% din suprafața totală a Ungariei. Cu toată această respectabilă scădere a terenurilor arabile — după tratatul dela Trianon, importanța acestor terenuri, în raport cu întreaga suprafață a țării, a crescut simțitor, iar producția agricolă a câștigat un loc cu desăvârșire preponderant în viața economică a Ungariei.

Odată cu împușinarea terenurilor arabile s'a mărit și suprafața acestor terenuri, lăsată necultivată. Pe aceeași întindere ca a Ungariei actuale, înainte de războiu terenurile arabile necultivate reprezentau numai 5,4% din totalul terenurilor arabile. După tratatul dela Trianon, această proporție a trecut de dublu, reprezentând 11,4%, și mai ales în detrimentul grâului.

Pentru anii 1911—1915, avem ca medie a totalului terenurilor însemnate 9.166.000 jugăre cadastrale; a terenurilor lăstate necultivate 527.000 jugăre cadastrale, dând un total de 9.693.000 jugăre cadastrale de terenuri arabile.

Pentru anii 1920—1922 această medie se schimbă

reprezentând respectiv: 9.593.000 jugăre cadastrale (terenuri însemânțate); 1.100.000 jugăre cadastrale (terenuri arabile necultivate) cu același total de 9.693.000 jugăre cadastrale de terenuri arabile:

Pentru anul 1923 avem datele următoarele:

8,783.000 jugăre cadastrale, terenuri însemânțate;
725 000 " " " arabile necultivate;
și 9,508.000 " " " toate terenurile arabile.

Și în sfârșit, pentru anul 1924 avem datele:

8,875 000 jugăre cadastrale, terenuri însemânțate;
666.000 " " " arabile necultivate;
și 9,523.000 " " " totalul terenurilor arabile de întreaga Ungarie.

Odată cu mărirea suprafeței necultivate din terenurile arabile, în raport cu aceeași suprafață dinaintea războiului, în chip firesc a scăzut sensibil și recolta. Această afirmație se sprijină pe următoarele cifre;

Pentru anul 1911—1915 media anuală a recoltei totale era de 282.188 000 quintale. În anul 1923 recolta totală scade la 197.155.000 quintale, pentru a ajunge în 1924 abea în totalul de 218,314 000 quintale.

În chip firesc, valoarea recoltei anuale scade și ea dela 1,699 milioane coroane, cât era înainte de războiu, la 1,197 milioane de coroane în epoca încheerii tratatului de pace, ceiace însemnă o scădere de 30%.

Dela epoca tratatului de pace încoace, se observă însă o ameliorare progresivă. Deși înceată, consolidarea vieții economice este continuă, iar mâna de lucru devenind tot mai numeroasă, aduce o cultură mai intensă și prin aceasta câștiguri mai mari.

Suprafața terenurilor cultivabile — în Ungaria de după războiu — este cam de 95 milioane jugăre cadastrale. O parte din pământurile arabile, mai puțin potrivită însemnărilor, a fost transformată în pășuni, iar o altă porțiune, și mai mică, a fost împădurită.

Suprafața consacrată culturii plantelor potagere ca și cea pentru cereale s'a mărit considerabil. Dintre acestea din urmă, mai ales grâul de Turcia a făcut progres considerabil: (dela 1,58 milioane, la 1,74 milioane de jugăre), tot așa și cu terenurile însemnate cu sfeclă. Dimpotrivă, orzul și ovăzul au fost mai puțin cultivate, iar la nutrețul verde se observă o micșorare a producției de 10%. Nutrețul verde ocupă în 1924, 1,152 milioane jugăre, constatându-se o mărire a suprafeței lucernei în dauna celorlalte nutrețuri verzi.

Producția plantelor comerciale a scăzut cea mai mult neexistând acum decât pe 20.000 jugăre. Dintre acestea mai ales cultura tutunului s'a redus extrem, rămânând numai pe 27.000 jugăre cadastrale. Cât privește producția legumivooaselor, ea este mai întinsă decât înainte de războiu, ocupând actualmente 27.000 jugăre.

Odată cu mărirea suprafeței terenurilor cultivabile, s'a mărit și valoarea producției: Dela 1.197 milioane coroane-aur (în 1920), valoarea recoltei s'a ridicat (în 1923) la 1.367 milioane coroane-aur. În 1924 valoarea a scăzut la 1.299 milioane coroane-aur, dar aceasta din pricina recoltei slabe din acest an, pricinuită de căldura excesivă care, a ars spicele

cerealelor. Cu toate acestea valoarea reală a recoltei din 1924, a fost cu 30% mai mare pentru plantele potagiere, iar pentru nutrețurile verzi de 10%, față de anii 1920—1922.

Paralel cu progresul culturai, câștigurile agricultorilor se măriră în chip constant. Venitul brut al unui jugăr cadastral de teren arabil eră, în 1920, numai de 80 coroane-aur; în 1921 de 99 coroane-aur iar în 1924 de 190 coroane-aur, depășind cu 10% venitul dinaintea războiului, care eră de 175 coroane-aur.

Toate acestea dovedesc renașterea gradată a producției agricole ungurești, după decăderea ei din 1919—1920. Se poate nădăjdui că, prin muncă neîncetată, cu timpul producția va depăși chiar pe cea dinaintea războiului.

(*L'est Européen, V-me annee, No. 7—8, 1925, Varsovie*)

Organizarea cercetărilor industriale în Statele-Unite.

După 1900, numărul organizațiilor pentru cercetării speciale s'a înmulțit, iar importanța domeniului lor de activitate s'a dezvoltat cu repeziune. Aceste organizații sunt sau birouri guvernamentale, sau Fundații datorite generozității particularilor. Pentru a demonstra cu mai mare ușurință utilitatea acestor organizații, vom da ca pildă pe cele mai însemnate bine înțeles fără ca prin aceasta să micșorăm însemnătatea organizațiilor pe care le vom trece cu vederea.

Organizații guvernamentale (de stat)

Biurul Standardurilor, înființat în 1911, la Ministerul de Comerț, a ajuns în scurt timp un centru important de cercetări științifice și industriale. El are unsprezece diviziuni științifice și tehnice: 1) Măsurii și greutatea; 2) Electricitate; 3) Căldură și Forță; 4) Optică; 5) Chimie; 6) Mecanică și Sonicitate; 7) Materiale de construcții; 8) Metalurgii; 9) Ceramică; 10) Aplicații simplificate; 11) Construcții. — Studiile sunt făcute colectiv, sub controlul directorului. Acest serviciu are și rolul de laborator pentru cercetările și experiențele făcute de celelalte organizații ale Sfatului. Cercetările pentru stat sunt gratuite; cele pentru particulari și diferite societăți se fac cu plată. Veniturile de acest fel se varsă în tezaurul Statului.

FABRICA de STICLĂRIE TURDA S. A.

Se caută pentru angajare imediată 2 funcționari cu pregătire academică. Cei cu praxă și cunoștință de limbi străine vor fi preferitori. Ofertele cu copia certificatelor se vor adresa Fabricii.

DIRECȚIUNEA

„SURUL“ institut de credit și economii societate pe acții în Racovița.

Convocare.

Domnii acționarii ai institutului de credit și economii „Surul“ din Racovița sunt invitați la a

XV-a adunare generală ordinară

ce se va ține în ziua de 25 Aprilie 1926 la ora 2 d. a. la sediul institutului în comuna Racovița.

ORDINEA DE ZI:

1. Raportul Direcțiunii și a Comitetului de supraveghere despre gestiunea anului trecut.
2. Aprobarea bilanțului anului 1925 și darea absoluturului Direcțiunii și Comitetului
3. Distribuirea profitului curat.
4. Alegerea Direcțiunii și a comitetului de supraveghere pe un nou period de 3 ani.

Racovița la 25 Martie 1926.

Direcțiunea.

Contul Bilanț la 31 Decembrie 1925 Activa: Cassa în numerar Lei 42825 50 Escont 260— Obligațiuni intabulate 850 — Cont curent 24147 75. Obligațiuni neintabulate 355866 50, Mobiliar 4000— Interese transitori 36634— Total Lei 464583 75 Passiva: Capital societar Lei 25000— Fondul de rezervă 16254— Depuneri 405027 72, Dividendă neridicată 4041— Diversi creditorii 1147 93, Profit curat 13113 10 Total 464583 75.

Contul profit și pierderi la 31 Decembrie 1925. Debit: Interese după depuneri Lei 27898 70, Contribuțiuni 3069— Salarii 1000— Diverse spese 1274— Amortizare din mobiliar 1000— Profit curat 13113 10. Total 47354 80 Credit: Interese de cont-curent 1316 80 Reescont 93— de obligații intab. 104— de oblig. neintab. 32912— Provițiune 1716 50, Profitul întreprinderii comerciale 11212 50 Total 47354 80.

Racovița la 31 Decembrie 1925

Direcțiunea: Victor Florian președinte, David Mohan, Ioan Doican, Valeriu Florian, Nicolae Bobanga, Ioan Maierean, Nicolae Iancu.

Subsemnatul comitet de supraveghere am cenzurat conturilor de mai sus și controlându-le cu cărțile principale și auxiliare le-am aflat în deplină consonanță.

Simion Mohan m. p.

Liviu Florian m. p.

Ioan Bădilă m, p.

Traian Florian m. p.

„STRUGURUL“ inst. de credit și economii, soc. pe acții în Pianul-de-sus.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului „Strugurul“ institut de credit și economii s. p. a. se convoacă prin aceasta la

a XVIII-a adunare generală ordinară

care sa va ținea în Pianul-de-sus la 23 Aprilie 1925 la ora 1 p. m. în localul institutului cu următorul:

PROGRAM:

1. Constituirea.
2. Raportul Direcțiunii și Comitetului de supraveghere, stabilirea bilanțului, împărțirea venitului curat și darea absolutului pe anul 1925.
3. Schimbarea Ș-lor 7, 24, 49, 50 și întregirea statutelor conform avisului inspectoratului com. din Cluj.
4. Ridicarea capitalului social.
5. Alegerea alor 3 membri în direcțiune în locul Dlor Vasile Oană, Nicolae Gavrila, Simion Voișan.

6. Alegerea a 2 membri pt. verific. proc. verbal.
7. Eventuale propuneri conform Statutelor.

Domnii acționari să-și depună acțiunile conform Ș-lui din 20 din statute. La caz, că nu s'ar prezenta acționarii în număr curespunzător, adunarea generală se va ținea în 30 Aprilie a. c.
Pianul-de-sus, 21 Martie 1926.

Direcțiunea.

Active

CONTUL BILANȚ LA 31 DECEMBRIE 1925.

Pasive

Contul Cassa	53.364	Contul Capital social	15.000
„ Escont	1,695 710	„ Fond de rezervă	20.000
„ Efecte	1.500	„ „ special de rezervă	50.160
„ Hipotecare	5.400	„ „ cult.	4.357
„ Obligațiuni	69.340	„ Interese tranzitoare	96.210
„ Depuneri proprii	43.050	„ Dep. spre fructificare	1,593,643
„ Mobiliar	1	„ Dividende neridicate	2 477
		„ Depozit de cassă	25.257
		„ Venit curat	61.259
	1,868.365		1,868 365

Spese

CONTUL PROFIT ȘI PERDERE LA 31 DECEMBRIE 1925

Venite

Contul Int. dep. fructificare	182.272	Contul Interese Escont	279.092
„ Salarii	14.600	„ „ Oblig.	11.659
„ Chirie	3.000	„ „ dep. proprii	9.244
„ Marce de prez.	1.800	„ „ efecte	116
„ Spese	7.286		
„ Contrib. directe	11.322		
„ „ 100%	15.637		
„ „ 190	2.934		
„ Venit curat	61.259		
	300.111		300.111

Pianul-de-sus, la 31 Decembrie 1925.

Dumitru Oana m. p.,
contabil

DIRECȚIUNEA:

Maxim Vulcu m. p., I. Nicoară m. p., Iulian I. Vulcu m. p., Nicolae Gavrila m. p., G. Marghitan m. p.
Vasile Oana m. p., George Voișan m. p., Simion Voișan m. p., Avram Toma m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat contul prezent și l-am aflat în regulă.

Pianul-de-sus, la 21 Martie 1916.

Ioan Șovaina m. p., George Neghiu m. p., George Fleșeriu m. p., Nicolae Branga m. p.,
Ioan Voișan m. p., Savu Cosor m. p., Petru Cândroiu m. p.

„DACIA“ Institut de credit și de economii, societate pe acții în Orăștie.**CONVOCARE**

Domnii acționari ai Institutului de credit și de economii, societate pe acții „Dacia“ din Orăștie, prin aceasta sunt invitați la

a XXIV-a adunare generală ordinară,

care se va ține la 15 Aprilie 1926, la 10 ore a. m., în localul Institutului.

PROGRAM:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Raportul anual al Direcțiunii, bilanțul anului 1925 și raportul comitetului de supraveghiere.
3. Eventual alte propuneri întrate conform statutelor.

generală, în persoană sau prin plenipotențiați, au să depună acțiunile și plenipotențele la cassa Institutului, în înțelesul §-lui 20 din statute, cel puțin în preziua adunării generale.

Orăștie, la 14 Martie 1926.

Direcțiunea.

Acționarii, cari doresc a lua parte la adunarea

Active		CONTUL BILANȚULUI		Pasive	
Cassa în numerar	112.590	76	Capital social	50.000	—
Efecte publice	8.330	91	Fond de rezervă	18.000	—
Imprumuturi pe cambii cu giranți	550.064	—	Depuneri spre fructificare	684.158	99
Imprumuturi pe cambii cu acoperire	85.553	—	Dividendă neridicată	2.581	—
Mobiliar	15.025	—	Pro-Diverși	3.096	66
Debitori	15.002	50	Deposit de cassă	4.995	71
			Creditori	1.434	—
			Profit transpus	1.314·23	—
			Profit curat	20.985·58	81
	786.566	17		786.566	17

Spese		CONTUL PROFIT ȘI PERDERE		Venite	
Interese după depuneri	61.622	—	Venit transpus	1.314	23
Spese generale	27.799	33	Interese	121.118	97
Impozite	10.712	06			
Profit transpus	1.314·23	—			
Profit curat	20.985·58	81			
	122.433	20		122.433	20

Orăștie, la 31 Decembrie 1925.

Dr. Aurel Muntean m. p.,
președinte.

Ilariu Buzdugan m. p.,
director.

George Cușută m. p.
contabil.

Subsemnatul Comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare.

Orăștie, la 14 Martie 1926.

Constantin Dăncilă m. p.,

Ioan Lăzăroiu m. p.

„CHIORANA”, Institut de credit și economii societate pe acții în ȘOMCUTA-MARE.

CONVOACARE

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „CHIORANA” societate pe acții în Șomcuta-Mare, conform §-lui 19 din statute se invită la

a XXIV-a adunare generală ordinară

care se va ține în Șomcuta-Mare, la 17 Aprilie 1926 la 3 ore p. m. în localul institutului. În caz, când la adunare nu s'ar prezenta numărul de acționari cerut de statute, prin aceasta se convoacă adunare generală în senzul §-ului 26 din statute pe ziua de 27 Aprilie 1926 la 3 ore p. m.

OBIECȚELE :

1. Alegerea alor 2 notari și alor 2 membrii pentru verificarea procesului verbal.
2. Raportul direcțiunii și a comitetului de reviziune și stabilirea bilanțului.
3. Deciziune asupra distribuirii profitului curat.
4. Fixarea prețului marcelor de prezență pe anul 1926.
5. Stabilirea plăților membrilor din direcțiune, a com. de reviziune, precum și adausul de plată al funcționarilor instit.
6. Eventuale propuneri, cari se vor înainta conform dispozițiilor statutare.

Se atrage atențiunea d-ilor acționari la următoarele dispozițiuni din statute :

§ 22. La adunarea generală au vot numai acei acționari, cari cu cel puțin un jumătate de an mai înainte sunt trecuți în registrul acționarilor și ca atari, cel puțin cu o zi înainte de adunarea generală, la direcțiunea institutului, respective la locurile designate de direcțiune au depus acțiunile lor, eventual și documentele de plenipotență.

Acțiunile depuse la locurile designate se vor lua în considerare numai încât reversalul despre depunere, cel mult în ziua premergătoare adunării generale, s'a depus la institut.

În legătură cu aceste avem onoarea a notifica, că pentru depunerea, respective primirea acțiilor și edarea documentelor despre depunere s'au designat în acest an, respective sunt rugate institutele care fac parte din „Solidaritatea”.

Șomcuta-Mare, la 27 Martie 1926.

DIRECȚIUNEA

ACTIVA

BILANȚ GENERAL INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 1925.

PASIVA

Cassa în numerar — — — —	201082	30	Capital de acții — — — —	400000		
Efecte și acții dela bănci — — — —	355950	—	Fond de rezervă — — — —	220000		
Conturi curente — — — —	1468984	78	Fond special de rezervă — — — —	54110		
Cambii de bancă — — — —	1730734	—	Fond pentru diferență de curs			
Cambii cu acoperire hipotecară — — — —	1983663	—	la efecte — — — —	33000		
Imprumuturi cu acoperire hipotecară — — — —	6330	—	Fond pentru impozite — — — —	80000		
Realități (casele institutului) — — — —	39000	—	Fond pentru abscrierea creanțelor dubioase — — — —	200000	987110	
			Fondațiunea Nilvan — — — —		1760	
			Fondul cultural — — — —		61171	
			Fond de penzii — — — —		197180	
			Depuneri spre fructificare — — — —		3967271	20
			Depozite de casă — — — —		146836	80
			Dividende neridicate — — — —		9361	—
			Interese transitorii — — — —		222509	—
			Profit curat — — — —		192545	08
	5785744	08			5785744	08

DEBIT

CONTUL PROFIT ȘI PIERDERE.

CREDIT

Interese: la depuneri spre fructificare la 6 fonduri — — — —	271377	63	Interese și proviziuni dela:		
Spese: salare — — — —	516b5	26	Cambii, împrumuturi hip. și obligațiuni	929620	20
adaus de scumpete — — — —	163392	—	Interese: dela depuneri proprii — — — —	170606	35
adaus de plată — — — —	152928	—	dela efecte — — — —	31503	—
relut de cuartir — — — —	18000	—	dela conturi curente — — — —	13923	—
chirie — — — —	8370	—	Chirie dela realități — — — —	24120	—
marce de prezență — — — —	1000	—			
crte. de călătorie, tipărituri și porto	5100	—			
Contribuțiune: directă și alte imposit	81382	50			
dare de venit după int. de dep. și fond.	41019	28			
Pentru abscrierea creanțelor dubioase	36875	80			
Profit curat — — — —	146127	—			
	192545	08			
	1169772	55		1169772	55

Alexandru Nilvan m. p.
director

Șomcuta-Mare, la 31 Decembrie 1925.

Pentru contabilitate
George J. Radocea m. p.
director general

DIRECȚIUNEA

Dr. Alex. Racoți-Filip m. p.   Dr. Gavril Oșianu m. p.   Dr. Ioan German m. p.   Augustin Măndrușiu m. p.
președinte

Ioan Buteanu m. p.   Ioan Bohățiel m. p.   Paul Fetti m. p.   Alexandru Pop m. p.

Conturile prezente le-am examinat și comparat cu registrele și le-am afiat exacte.

Șomcuta-Mare, la 27 Martie 1926.

Ioan Coza m. p.
președinte

Ștefan Gheșie m. p.

Ioan Chișiu m. p.

Adrian Oțoiu m. p.

Propunerea direcțiunii pentru împărțirea profitului pro 1925.

1. Dividendă statutară 5% și supra dividend, 15%	80000	—	5. Fondului special de rezervă	5890	—
2. Dotare statutară și supra dotare fond, de rezervă	65000	—	6. Fondului pentru diferență de curs la efecte	3000	—
3. " " " " " " penzii	17820	—	7. Remunerație celor neîndreptățiți la adaus de plată	4800	—
4. " " " " " " cultural	3821	—	8. La dispoziția direcțiunii	12214	08

Lei 192545.08